

Overweging 21 augustus 2011

Zo aan het einde van het vakantie seizoen horen we allemaal verhalen van mensen die terugkomen van een paar weken weg. Vaak zijn dat mooie en fijne verhalen, maar soms gebeurt het dat een vakantie in duigen is gevallen of heel anders is gelopen dan bedoeld. Zo hoorde ik het verhaal van een goede kennis die een teen moet missen na een ongeval tijdens een bergwandeling. Daar moest ik aan denken toen ik de evangelielezing van vandaag enkele weken terug doornam. Wat was namelijk het geval. Om op een bepaalde plek tijdens de wandeling houvast te zoeken, had hij zijn toevlucht gezocht tot een groot stuk rotssteen dat voor hem lag. Maar die rotssteen lag niet zo vast als hij dacht met als gevolg dat die begon te bewegen en dat een kleine teen werd verbrijzeld onder het gewicht van de steen. Grote schrik was het gevolg en later ook het besef dat het nog veel erger had kunnen aflopen. Zoals hij tegen mij zei: “Die rotssteen heeft daar eeuwen vast gezeten, maar als gevolg van erosie is die los gekomen. Ik was degene die de laatste zet gaf aan de steen om te gaan bewegen.” Ik vond dat treffend gezegd. Er spreekt een ontzag voor de schepping uit en tegelijkertijd het besef hoe nietig wij als mensen zijn. Maar ook de rotssteen was nietig en kwetsbaar. Ook een rots kan wankelen. Dat thema van de wankelende rots vinden we terug in de lezing over de apostel Petrus deze morgen.

De rots is prominent aanwezig als Jezus zijn apostel Simon toespreekt en hem de naam Petrus geeft. Petrus is Grieks voor rots en wij kennen de naam in het Nederlands als Peter of Piet. In het Frans is de naam beter herkenbaar, vele mannen heten Pierre, wat letterlijk steen betekent. De keuze voor de naam Petrus wordt door Jezus toegelicht. Hij zegt tegen Petrus dat hij de steenrots zal zijn waarop de kerk gebouwd zal worden. Petrus ontvangt deze opdracht als zijn zending en er blijkt een onvoorwaardelijk vertrouwen uit dat Jezus in hem stelt. We zouden kunnen zeggen dat Jezus hier Petrus aanstelt als het eerste hoofd van de christelijke kerk, de eerste paus dus. Petrus heeft tijdens zijn leven de zending van Jezus volbracht en vele volgelingen en heidenen samengebracht in de kerk tot in Rome toe. In die zin is hij zeker de eerste paus geweest. Natuurlijk ging dat niet zonder slag of stoot, en een boeiend aspect aan de mens Petrus is de innerlijke strijd die hij heeft doorgemaakt. Hij was een man van vlees en bloed en heel menselijk. Hij was niet perfect, zelfs verre van dat; in diverse evangelielezingen staan tekortkomingen van hem beschreven. Maar hij was in staat berouw te tonen en de goede weg weer te hervinden, de weg van het geloof.

Als ultieme moment van geloofsbeproeving zie ik de verloochening van Petrus ten tijde van Jezus' gevangenneming. Dit staat in groot contrast met de geloofsbelijdenis die Petrus vanochtend uitsprak. Want op de vraag van Jezus

aan de apostelen: “Wie zegt gij dat Ik ben?”, is het Petrus die naar voren komt en spreekt: “*Gij zijt de Christus, de Zoon van de Levende God.*”

Waar het geloof van Petrus op dit moment zó vast en diepgeworteld lijkt, zo wankel is dat op het moment dat Jezus gevangen genomen wordt. Als Petrus dan tot driemaal toe gevraagd wordt of hij Jezus kent, ontkent hij dat drie keer op rij. En Mattheus schrijft dan, dat Petrus tot inkeer komt doordat de haan gaat kraaien. Dán herkent Petrus de woorden van Jezus, en toont berouw door te gaan huilen.

De lezingen vandaag geven ons een opening om te verstaan welke opdracht Jezus aan Petrus en aan zijn kerk heeft meegegeven. Jezus zegt dat hij Petrus de sleutels van het Rijk der Hemelen zal geven en dat Petrus daarmee kan bepalen wie wordt binnengelaten en wie niet. Er zitten twee elementen in die opdracht waar we nu eens beter naar gaan kijken.

Laten we beginnen bij de hemelpoort. We kennen ook allemaal spreekwoordelijk het beeld van Petrus die aan de hemelpoort zit en die mag bepalen wie van de doden er in de hemel komt en wie niet, dus wie naar de hel zullen gaan. Dit beeld is in de loop van de geschiedenis ook een eigen leven gaan leiden. Maar geloven wij werkelijk dat dit de kern is van de sleutelopdracht, de selectie aan de hemelpoort? Petrus ontvangt de opdracht om de kerk van Jezus te bouwen. De kerk als het huis van de levende God hier op aarde. Waar de Zoon van de levende God aanwezig is die uit de dood is opgestaan. Van dát huis krijgt Petrus de sleutels.

Laten we dan eens stilstaan bij Petrus als ambtsdrager. Petrus wordt hier aangesteld als opvolger op aarde van de levende Zoon van God. Hoe moeten wij die opdracht zien anno 2011? Hoe dient het hoofd van de kerk om te gaan met de sleutels die toegang geven tot de kerk? Wie worden er wel en niet binnengelaten? De lezing van Jesaja gaat in op die prangende vraag. De lezing gaat over de sleuteldrager van de tempel, die uit zijn ambt wordt gezet omdat hij zijn macht voor zichzelf heeft gebruikt. Hij heeft verzaakt om een goede vader te zijn voor de bewoners van Jeruzalem en het volk van Juda. Voor de sleuteldrager van de *kerk* betekent dit net als voor de sleuteldrager van de tempel dat hij altijd rekenschap moet kunnen afleggen voor het gebruik en de inzet van zijn macht. Van de sleuteldrager van de kerk wordt verwacht dat hij het huis van de levende God actief zal openstellen en een vader zal zijn voor wie er binnengaat. Rekenschap afleggen is iets anders dan onfeilbaar zijn. Zo hoeft het geloof niet in steen gehouwen te zijn. Dat was bij Petrus ook niet het geval; zijn geloof was zeker niet in steen gehouwen en was juist aan bewegingen onderhevig. Petrus was een man die op zijn tijd tot inkeer kon komen en berouw kon tonen. Dat maakt hem menselijk en een echte vader.

Staan we nog eens goed stil bij de woorden van Jezus en de zending van Petrus. Wie zorgt er nu voor dat er een levende kerk wordt gebouwd, een levende gemeenschap van mensen die volgelingen zijn van Jezus, de Zoon van de levende God? Als we hier kijken naar de katholieke Bennekomse gemeenschap, dan is het duidelijk dat hier vele bouwers zijn. Het is geen exclusieve taak van één persoon die is aangewezen als de opvolger van Petrus. Wij zijn hier allemaal bouwers. Met vele actief betrokken parochianen dragen we allemaal een steentje bij aan dit huis van God. Door de actieve aanwezigheid van deze kerk in de Bennekomse samenleving en door naar buiten te treden zorgen wij er samen voor dat dit huis van God open staat voor wie een thuis zoekt. Rust op ons de taak dit huis niet alleen te bouwen maar ook goed te onderhouden. Dat het niet onderhevig zal zijn aan erosie. Dat het een stevige en blijvende rots mag zijn in de branding van de levensweg van vele mensen. Zo zijn wij allemaal geroepen als Petrus.

Amen